

στά ἔθνη ὅπου οἱ πατριῶτες δὲν ξέρουν νάγαπιούν-
ται ἀναμεταξύ τους!»

Ἄς μὴ μοῦ ποῦν πῶς ἡ Ρωσία, ἐπειδὴ οἱ στρα-
τηγοὶ τῆς σιχαίνονται τοὺς γιάπωνες, δὲν ἀντιπρο-
σώπευε κατὰ τὸν τελευταῖο τὸν πόλεμο τῇ δέσῃν
ἀγάπῃ. Νὰ μὴ μοῦ τὸ πεῖτε, γιατί οἱ στρατηγοὶ τῆς
Ρωσίας δὲν εἶναι ὁ λαὸς τῆς, δὲν ἀποτελοῦνε τὸ
πλῆθος τῶν μουζίκων τῆς. Τοῦτος χαλασμένος ἀπὸ
τοὺς μικροὺς κληρικούς τοὺς πόπους κι ἀπὸ τοὺς
μεγάλους λαϊκοὺς τοὺς πόπους, γιὰ μεγάλη τους δυ-
στυχία, νὰ μισήσουνε μὲ ἀρκετὴ δριμύτη δὲν ξέρουν
καὶ θαροῦνε πῶς τοὺς εἶναι ἀδέρφια, ὡς εἰρωνεῖα! τὰ
κίτρινα γενναῖα στρατιοτάκια. Οἱ Γιάπωνες ὅμως βλέ-
πουν τοὺς ἄσπρους σὰν ξένους καὶ κατώτερους.

Ποιοὶ νάχουνε τὸ δίκιο;

Πιστεύω πῶς περσότερο τὸ Σίντο παρὰ ὁ Χρι-
στιανισμός, (ἂν θέλουμε νὰ βάλουμε τὸ δῖλημμά με
πρὸ συγκεκριμένη ἀνθρώπινη μορφή) ὁ μαρκήσιος ὁ
Ἴτο ἔχει δίκιο κι ὄχι ὁ κόμης ὁ Τολστόϊ.

Ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους οἱ πρὸ πολλοί, προπάντων
οἱ ρωμαντικοί, ποὺ γέρονται μὲ ἡδονὴ τοὺς θρίαμ-
βους τῆς Γιαπωνίας, ὅμοια πολὺ νομίζουνε τῇ ρού-
σικῃ τὴν βαρβαρότητα μὲ τῇ γιαπωνικῇ, ἀπολυταρ-
χία ἔχουνε κ' οἱ δυὸ οἱ τόποι. Γιατί φαντασία, εἶναι
ἡ τέτοια γνώμη, σύγχυση ἀπὸ ὄψεις ποὺ σὲ γελοῦ-
νε. Νομίζω, ἀλήθειαν, πῶς δύσκολο θάναί ναῦρει κα-
νεῖς στὸν κόσμον τὸ συγκαιρινό, λαοὺς πρὸ διαφορετι-
κούς, μὲ πρὸ ἀντίθετη ψυχολογία, ὅσο οἱ Ρῶσοι καὶ
οἱ Γιάπωνες. Κι οἱ δυὸ τοὺς ὁ ἕνας Τσάρο κι ὁ ἄλ-
λος Μικάδο ἔχουνε, δυὸ αὐτοκράτορες. Μὰ στὸν τό-
πο τοῦ Μικάδου ἡ θρησκεία τοῦ πλῆθους εἶναι ἡ
ἔχτρα ἡ σιντοϊστικὴ καὶ στοῦ Τσάρου τὸν τόπο ἡ
εὐαγγελικὴ ἀγάπη. Κ' ἴσως λαὸς δὲν ὑπάρχει σύ-
γχρονος ποὺ νὰ φανατίζεται πρὸ πολὺ γιὰ τὴν παγ-
κόσμια ἡγάπη παρὰ ὁ Ρωσικός, οὔτε λαὸς ποὺ νὰ
καλλιεργεῖ καλλίτερα τὴν ἔχτρα τοῦ ξένου ἀπὸ τὸ
Γιαπωνικό. Γι' αὐτὸ τοὺς κρίνω τόσο διαφορετικούς
ὅσο, ὅς ποῦμε τοὺς Κινέζους καὶ τοὺς Γερμανούς·
γιὰ τοῦτο τοὺς φαντάζομαι σὰν πρότυπα ἀντίθετα
κι ὅς ἔχουνε κ' οἱ δυὸ ἀπολυτοὺς μονάρχες. Κατὰ
τοὺς τελευταίους τοὺς πολέμους, νομίζει κανεῖς πῶς
βάλθηκε ἡ μοῖρα ἀντίκρυτα νὰ φέρει τίς τάσεις τίς
πρὸ ἀνταγωνιστικές: πάνω στοῦ πολιτισμοῦ τῶν ἁ-
σπρων τὴν παλαιστρά τὸ Cid μὲ τὸν Uncle Sam καὶ
στοῦ κόσμου ὅλου τὴν παλαιστρά τὸν πρὸ πιστὸ ἀ-
κόλουθο τῆς Καινῆς Διαθήκης μὲ τὸ ἔθνος τοῦ Σιν-
τοϊσμοῦ ποὺ εἶναι τέλεια ἀντίθεση τοῦ χριστιανισμοῦ.

Μεγάλο μάθημα, μάθημ' ἀθάνατο. Ἡ αὐτοκρα-
τορία ἡ παλιά τοῦ Ἡλίου ποὺ Ἀνατέλνει δίδαξε τοῦ
ἀπρόσεχτου τοῦ Εὐρωπαίου τὴν ἀγιότητα τοῦ μίσους.

Οἱ λαοὶ ποὺ νὰ μισήσουνε δὲν ξέρουν, δὲν ξέ-

ρουν καὶ νὰ πολεμήσουν. Ἡ πυραμίδα κρανία ποὺ
ὕφονεται στὴ Μαντζουρία — τὰ αἵματοδαμμένα τὰ
κύματα τοῦ πελάγους τῆς Ἀνατολῆς ἀπὸ δῶ καὶ πέ-
ρα θὰ κράζουνε στὰ ἔθνη τὰ χριστιανικά:

«Μάθετε νὰ μισεῖτε! — Νάγαπιόστε σὰν ἀδέρ-
φια ἀναμεταξύ σας: ἐφαρμόζετε τὴν φιλία, τὴν σπλα-
χνιά, τὴν συναδελφικότητα, τὸ γιρί: μὰ μὴν ξεχνάτε
τοῦτο: πῶς ἡ συμπάθεια γιὰ τὸ φυσικὸ σας τὸν ὀχ-
τρὸ εἶναι ἀρχὴ τῆς ἡττας καὶ πῶς ἡ ἡττα εἶναι ὁ
πρόδρομος τοῦ θανάτου»

Χαιρετᾶτε λοιπὸν, λαοί, τὴν ἡλιὸν τὴν καινούργιαν
ποὺ σηκώνεται στὴν Περνατολή — Χαιρετᾶτε ἔ-
θνη τὸ **Γιὸ-χι!**

Ἀθήνα, 15 τοῦ Φλεβρίου 1912 Φ. Σ. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΔΙΔΑΓΜΑΤΙΑ ΣΤΟ ΠΟΛΙ. Οἱ Ρῶμοι ὅλα τὰ
ζητήματα, καὶ τὰ πρὸ μπερδεμένα, τὰ λύνουμε ἔτσι
στὰ πεταχτά, καὶ στὸ πόδι, πάντοτε. Στὸ πόδι λοιπὸν
ἔλυσε καὶ ἡ διπλωματία τοῦ τύπου μας τοῦτες τίς
μέρες τὸ ζήτημα τῆς Ρόδου καὶ τῶν ἄλλων νησιῶν
τῆς Μικρασίας ποὺ κατέχει σήμερον ἡ Ἰταλία. Τὰ
παίρνει, λέει, γιὰ νὰν τὰ δώσει σὲ μᾶς, ἀφοῦ σὲ μᾶς
ἀνήκουνε καὶ σὲ μᾶς πρέπει νὰ δοθοῦνε. Καὶ αὐτὸ
τὸ ΠΡΕΠΕΙ τὸ τονίζει τόσο, ποὺ κι ἂ δὲν τὸ λέει,
ἀπὸ εὐγενικὴ ταπεινότητα τῆς πάντας, σὲ ἀφίνει νὰν
τὸ φανταστεῖς πῶς ἂ δὲ μᾶς τὰ δώσει μὲ τὸ καλὸ
ἡ Ἰταλία, εἴμαστε ἔτοιμοι νὰν τῆς κηρύξουμε τὸν
πόλεμον καὶ νὰν τὰ πάρουμε μὲ τὸ σπαθὶ μας.

Πῶς πρέπει ὅλος ὁ κόσμος νὰ δουλεύει καὶ νὰ
πολεμάει καὶ νὰ σκοτώνεται γιὰ μᾶς, γιὰ νὰ κερδί-
ζουμε μεῖς, γιὰ νὰ πλουτίζουμε μεῖς ραχατεύοντας,
ποιοὺς μπορεῖ νὰ μᾶς τὸ βγάλει ἀπὸ μέσα μας, ἀφοῦ
πρὸς ἡ τέττα ἀνόητη ἰδέα κατάντησε αἷμα τοῦ αἵμα-
τος μας καὶ τῆς ψυχῆς μας ψυχῆ: Ὁ τύπος μας
ποὺ ξεμεταλλεύεται ἐλε τίς ἀδυναμίες μας, τὴν ξε-
μεταλλεύεται σήμερον κι αὐτὴ, καὶ γι' αὐτὸ ἀνοη-
ταίνει ἐν γνώσει, ὄχι γι' ἄλλον σκοπὸ, παρὰ γιὰ
νὰ πουλάει φτηνὸ πατριωτισμὸ καὶ νὰ πενταρολογεῖ.

Γιὰ τὴν ὥρα κεῖνο ποὺ ζητάμε παρκαλεστικά
ἀπὸ τὴν Ἰταλία εἶναι ὄχι νὰ μᾶς δώσει νὰ νησιά,
παρὰ νὰ μὴν πάρει στὰ σοβαρά τὰ διπλωματικὰ
ἄρθρα τοῦ τύπου μας καὶ ξεκαρδίζεται στὰ γέλια.

ΚΑΚΟΜΟΙΡΑ ΨΑΡΑ!... Ἐπειδὴ ἐπικυρώθη-
κε ἡ ἐκλογή τῶν Ψαρῶν καὶ χάθηκε ἔτσι ἡ ἐλπίδα

νὰ ξαναδοῦμε βουλευτὴ τὸν κ. Πώπ, πάνε, βουλιά-
ξανε καὶ τὰ Ψαρά καὶ «περιέπεσαν πάλιν εἰς ἀφά-
νειαν!»

Δὲν τὸ λέμε ἐμεῖς αὐτό. Τὸ εἶπε ἡ «Ἐφημε-
ρίς» τὴν περασμένη βδομάδα καὶ τρῖξανε στοὺς τά-
φους τοὺς τὰ κόκκαλα τοῦ Κανάρη καὶ τῶν ἄλλων
ἀφανῶν Ψαριανῶν.

Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΟΥ ΡΑΣΟΥ. Θὰ παρακαλέσου-
με τοὺς ἀναγνώστες μας νὰ ρήξουνε μιὰ ματιὰ στὴ
σελίδα 61 τοῦ «Νουμά», ὅπου δημοσιεύτηκε ἓνα
ἄρθρο μὲ τὸν τίτλο «Ἐντύπωση ἀπὸ μιὰ δίκη» καὶ
στὴ σελίδα 109 ὅπου τὸ ἄρθρο «Ἀπὸ μιὰ δίκη»,
καὶ ὕστερα νὰ στείλουνε τὰ συχαρήκια τοὺς στοὺς
φιλελεύτερους καὶ προοδευτικοὺς ἐνόρκους τῆς Καρ-
δίτσας ποὺ καταδικάσανε σ' ἐνὸς μηνὸς φυλάκιση
τὸν κ. Ἀδαμίδη γιατί ἐβρίσε, λέει, μὲ γράμμα του
τυπωμένο στὴν «Ἀκρόπολη» τὸ δεσπότη τοῦ Βόλου.

Θριάμβεψε λοιπὸν καὶ πάλι τὸ ράσο καὶ τὸ
θριάμβό του τὸνὲ χρωστάει σὲ δώδεκα στενοκέφα-
λους πολῖτες ποὺ δὲν μπορέσανε νὰ νιώσουνε ἀπὸ
ποιοὺς ταπεινοὺς λόγους κινήθηκε ὁ δεσπότης τοῦ
Βόλου νὰ καταδιώξει ἓναν πολίτη καὶ νὰ πολεμή-
σει μὲ λύσσα κάθε τάση προοδευτικῆ, ξαναφέρον-
τας στίς μέρες μας τὸ σκοτάδι τοῦ Μεσαιῶνα.

Οἱ δώδεκα ἐνόρκοι τῆς Καρδίτσας, μὲ τὴ σοφί-
α τοῦ ἀπόφασι, ἀποχτήσανε τὰ προσόντα νὰ μποῦνε
στὸ πλάι τοῦ Δεσπότη τοῦ Βόλου καὶ τοῦ κ. Ἀμπε-
λά, ὅσα μιὰ μέρα ἀνεγερθεῖ τὸ Πάνθεο τῆς νεοελ-
ληνικῆς μωρίας καὶ στενοκεφαλιάς.

ΚΙ ἌΛΛΟ ΚΡΟΓΣΜΑ. Δεύτερο κροῦσμα τοῦ
νεοελληνικοῦ μεσαιωνισμοῦ εἶναι καὶ τὸ ἔγγραφο
ποῦστείλε ἡ Ἱερὰ Σύνοδος στὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παι-
δείας «διαμαρτυρημένη διὰ τὸν κίνδυνον, τὸν ἐκ τῆς
μαρμαρίνης προτομῆς τοῦ ἀειμνήστου Καίρη».

Ληλ. νά, τί τρέχει. Οἱ Ἀντριῶτες ἀποφασίσανε
νὰ στήσουνε στὴν πατρίδα τοὺς ἓνα μαρμαρένιο
μποῦστο τοῦ συμπατριώτη τοῦ Θεόφιλου Καίρη,
ποὺ εἶχε ἀφοριστεῖ στὰ 1843 ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνο-
δο, γιὰ τίς κάπως φιλελεύτερες ἰδέες του. (Ὁ ἐπί-
σκοπος Τήνου καὶ Ἄντρου σὰν τῷμαθε αὐτὸ ἀγρίε-
ψε καὶ ἀναφέρθηκε στὴν Ἱερὰ Σύνοδο. Κ' ἡ Ἱερὰ
Σύνοδος κτλ. Ἀγκαλὰ τί ἄλλο καρτερούσατε νὰ κά-
μει καὶ ἡ Σύνοδος, ἀφοῦ μάλαστα τυχαίνει νὰ ἴ-
μερα Συνοδικῆς καὶ ὁ Δεσπότης τοῦ Βόλου;

Τώρα νὰ δοῦμε τί θ' ἀποφασίσει καὶ ὁ κ. Ρέπου-
λης, (ἀφοῦ τὸ Συνοδικὸ ἔγγραφο ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο

τῆς Παιδείας τράβηξε γιὰ τὸ Ὑπουργεῖο τῶν Ἑσω-
ρικῶν), καὶ ἂ θᾶχει τὸ κουράγιο νὰ πεῖ στοὺς ἅγιους
πατέρες πὼς ἓνα κομμάτι μάρμαρο δὲν μπορεῖ νὰ
βλάψει ποτὲ ὅσο μερικοὶ ρασοφόροι κοιλαράδες.

ΚΟΜΜΑ Κ' ΕΠΙΣΤΗΜΗ. Μιλᾶμε σ' ἄλλη σε-
λίδα κάπως πλατειὰ (καὶ πάλι ὄχι καὶ ὅσο πλατειὰ
τοῦ ἀξιζέει) γιὰ τὸ ἀποκαλυπτικὸ φυλλάδιο τοῦ κα-
θηγητῆ κ. Γρ. Βερναρδάκη, μὰ δὲν ἀντέχουμε στὸν
πειρασμὸ νὰ μὴν ξανατυπώσουμε καὶ δῶ ἓνα παρα-
γραφάκι ἀπὸ τὸ φυλλάδιο, ἓνα παραγραφάκι ποὺ
μᾶς ἀποδείχνει θεοφάνερα ποιὰ μέσα μεταχειρίζεται
ὁ καθηγητὴς τῆς Γλωσσολογίας καὶ διευθυντῆς τῆς
«Ἐπιστημονικῆς λεγομένης Ἑταιρείας» κ. Γ. Χα-
τζηδάκης γιὰ νὰ πολεμάει τοὺς ἀντιπάλους του καὶ
νὰ ντὰμείδει τοὺς συντρόφους του.

«Ὅταν δὲ βλέπω (γράφει ὁ κ. Βερναρδάκης)
ὅτι ἡ κομματικὴ ἐμπάθεια τῶν ἐταίρων, οἵτινες τὰ
πάντα μηχανῶνται χάριν τῶν ἰδίων σκοπῶν καὶ βλέ-
ψεων, ἐξικνεῖται καὶ πέραν τῶν στενῶν ὁρίων τῆς
πατρίδος ἡμῶν καὶ ὅτι ὁ διευθυντῆς τῆς Ἑταιρείας
κατῶρθωσε νὰ παρασημοφορήσῃ καὶ τιμήσῃ μὴ μό-
νον ἠθικῶς ἀλλ' ἐν μέρει καὶ ὕλικῶς τοὺς φιλολο-
γικοὺς ἐχθροὺς μου, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἀπολαύῃ ἀναλό-
γων τιμῶν, εἰς οὐδὲν ἄλλο συμπέρασμα δύναμαι νὰ
καταλήξω ὅτι ἐνταῦθα τὸ κόμμα πράγματι κατα-
πνίγει τὴν ἐπιστήμην, καὶ ὅτι ἀντὶ νὰ σποῦδάζῃ τις
περὶ τὰ πράγματα καὶ τὴν ἐπιστήμην, προτιμότερον
εἶνε νὰ ἐφαρμόζῃ τὸ κόμμα εἰς τὴν ἐπιστήμην καὶ
τὴν ἐκτέλεσιν εἰς ἐκεῖνο, καὶ περὶ τὰ κομμα-
τικὰ νὰ τυρβάξῃ καὶ μεριμνᾷ».

Ὁ πρωθυπουργός μας ὅταν ἀπὸ τὸ βῆμα τῆς
Βουλῆς κήρυχνε «ὀλεθρίαν τὴν ἐπίδρασιν» τοῦ Ψυ-
χάρη, ἐπλεκε πανηγυρικοὺς κ' ἔκαιγε λιθάνια μπρὸς
στὴν ἐπιστημονικὴ ἀξία, φυσικὰ καὶ στὴν ἀγαθὴ ἐ-
πίδραση, τοῦ καθηγητῆ Χατζηδάκη.

Ἄν κάνει τὸν κόπο ὁ κ. Βενιζέλος καὶ διαβάσει
τὸ φυλλάδιο τοῦ κ. Βερναρδάκη, θὰ μεταθέσει, σὰν
πανίσχυρος πρωθυπουργὸς ποὺ εἶναι, τὴν ὀλεθρία
ἐπίδραση ἀπὸ τὸν Ψυχάρη καὶ θὰ τὴ φορτώσει
στὴ ράχη τοῦ συμπατριώτη του.

ΠΡΟΤΟΜΕΣ. Πολὺ σωστὰ προτείνουν οἱ «Ἀ-
θῆναι» σὲ κύριο ἄρθρο τοὺς τὴν Τρίτη νὰ στηθοῦνε
στὴν Ἀθήνα δυὸ τρεῖς προτομῆς πειρητῶν καὶ λο-
γίων, ὄχι μοναχὰ «τιμῆς ἕνεκεν», μὰ καὶ γιὰ νὰ
συνειθίσαι ἔτσι ὁ κόσμος σιγὰ σιγὰ νὰ διαφέρνεται

και για τα γράμματα και να λογαριάζει τους έργα-
τες τους.

Τη δουλειά αυτή μπορούσε αξιόλογα να την
ἀρχινήσει ο Παρνασσός, αν ἀληθινὰ εἶταν φιλολο-
γικός σύλλογος. Μπορούσε και το Ὑπουργεῖο τῆς
Παιδείας να την κάμει, και το Πανεπιστήμιο και
κανένας πλούσιος ἰδιώτης. Μὰ νά, πού δὲν ἔγινε.
Και τὸ ἀπελπιστικώτερο εἶναι, πὼς ἓνα περιοδικό,
τὰ «Παναθήναια», πάνου ἀπὸ δέκα χρόνια τώρα ἀ-
γωνίζεται νὰ μαζώσει μερικὲς ψωροχιλιάδες για νὰ
στήσει μιὰ προτομὴ τοῦ Σολωμοῦ, κι ὅμως ἀκόμα
νὰν τὰ καταφέρει.

Ὡστόσο τί νὰ σὰς ποῦμε; Ὅσο τὸ συλλογιζό-
μαστε τὸ πράμα, βρίσκουμε και κάπιο κέρδος στὴν
ἐπίσημη αὐτὴ, ἂς ποῦμε, ἀδιαφορία, ἢ στὴν ἀδια-
φορία τῶν ἐπιστῆμω μας. Ἄν τὸ Πανεπιστήμιο λ.
χ. ἀρχινοῦσε νὰ στήνει προτομὲς στὶς διάφορες πλα-
τεῖες, καθόλου παράξενο μιὰ μέρα νὰ στολιζότανε ἡ
Ἀθήνα μὲ τίς προτομὲς τοῦ Μιστριώτη και τοῦ
Γαρδίκη και ἂν τὸ Ὑπουργεῖο ἀκολουθοῦσε τὸ Πα-
νεπιστήμιο, θὰ εὐτυχούσανε οἱ κατοπινοὶ μας νὰ κα-
μαρώνουνε στὸ Ζάππειο λ. χ. τὴν προτομὴ τοῦ κ.
Ἀλεξαντρῆ, κι ἂν και ὁ σύλλογος Παρνασσός.... —
και βάλ' του ρίγανη.

Τί καλὸ σὲ τοῦτο τὸν τόπο μένει ἀνόθευτο κι ἀ-
μασκάρευτο, για νὰ εὐκηθεῖ κανεὶς νὰ μπεῖ και δῶ
ἡ μόδα τῶν προτομῶν;

ΜΕΓΑΛΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ. Δουλεύει ὁ στρατός μας.
Αὐτὸ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰν τάρνηθεῖ. Κι ὁ κόσμος,
βλέποντας τὸ στρατό μας νὰ δουλεύει και τοὺς ἀ-
ξιωματικούς μας νὰ μὴ ξημερωνοβραδιάζονται στοὺς
καφενέδες και στὶς μπιραρίες, ὅπως γινότανε πρῶ-
τα, ξαλαφρώνει κάπως και δὲν κλαίει και τόσο τὸν
παρὰ πού τὰ δυὸ πολεμικὰ ὕπουργεῖα καταδροχί-
ζουνε.

Τόσα χρόνια στρατιωτικὸ ραχάτι στοίχισε στὸ
ἔθνος ἀλογάριαστα ἑκατομμύρια και νά, γιατί βρί-
σκουμε ὅχι μοναχὰ ἀδικιολόγητες μὰ κι ἀνόητες
τίς μουρμούρες μερικῶν πὼς τὰ μεγάλα γυμνάσια
τῆς Θήβας εἶναι λοῦσο περιττὸ πού δὲ μᾶς ἐπιτρέ-
πεται σήμερα, ἀφοῦ δὲν ἔχουμε περισσευούμενους
παράδες.

Ἦ πρέπει νάχουμε στρατὸ τῆς προκοπῆς, ἢ νὰ
μὴν ἔχουμε καθόλου. Και για νάχουμε στρατὸ τῆς
προκοπῆς, δὲν πρέπει νὰν τὰ λογαριάζουμε καθό-
λου τὰ χρήματα πού ξοδειάζονται για μικρὰ ἢ με-
γάλα γυμνάσια.

Ἡ ΚΟΙΝὴ ΓΝΩΜΗ

ΝΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ἡ ΓΕΡΟΣ

Φίλε «Νουμά»,

Στὰ χρόνια ἐκεῖνα πού στεριώθηκε ἡ ἀνατροφή
μας, σεβόντουσαν οἱ νιοὶ τοὺς γέροντες και οἱ γέρο
ἀγαπούσανε τοὺς νιούς. Οἱ μεγαλύτεροι στάθηκαν
πάντα δασκάλοι στοὺς νεώτερους. Και σὲ μερικῶν
τρανῶν τὰ στήθια, σὰν ξάνοιγε ἄθελα τὸ πουκάμι-
σο, ἔγερνε ὁ νέος νὰ κρυφοδεῖ καμμιὰ λαθωματιά
πού μὲ σουφρωμένα χεῖλια περήφανα τοῦ γέλαγε.

Ἀγία και θετικὰ μαθήματα!

Κ' οἱ καπεταναῖοι τῶν γυαλῶν μας, κ' οἱ καπε-
ταναῖοι τῶν βουνῶν μας, πρῶτοι μᾶς δείξανε και
τὴν ἐχτίμηση πού πρέπει νάχει κανένας στοὺς λο-
γάδες παίρνοντάς τους γραμματικούς και δασκάλους
στὰ παιδιὰ τους, ν' ἀποσώσουνε τὸ δικό τους δασκά-
λεμα.

Σιμὰ σὰφτοὺς τοὺς τρανοὺς, τὰ παλληκάρια
χαριζόντουσαν και κάνα παραστρατησμένο γέρο.

Ἔτσι ἀρχισαν ἐκεῖνοι τὴν ἀρχὴ τῆς λευτεριάς
μας και μᾶς δασκάλεψαν, φιάνοντάς μας τὴν ἀκρη,
και τὴν ἄφησαν σὲ μᾶς νὰ τὴν ἀποπλέξουμε πέρα
για πέρα.

Σὰν ἀνοιζαν οἱ δρόμοι ἀπὸ τότες, ὅσοι θέλουνε,
μποροῦνε — κι ὅσοι μποροῦνε πρέπει — νὰ πᾶνε κι
ἄλλου νὰ μάθουνε πράματα πλείοτερα. Ἐμεῖς μὲ
λαχτάρα, μὲ χαρὰ τοὺς προσμένουμε νὰ γυρίσουνε,
ὅτι θέλει ἂς εἶναι, γέροι νιοί, δικοὶ μας πάντα εἶναι
τῆς ἴδιας χτεσινῆς γενιᾶς ἀναθρέμματα. καλὸ δικό
μας. τὸς προσμένουμε νὰ μᾶς ἔλθουν φωτισμένοι
νὰ μᾶς στολίσουνε και μᾶς, δασκάλους νὰ τοὺς
ἔχουμε, τὰ λάθια, ἂν πούθενά γινήκαν, μᾶς νὰ τὰ
σιάξουμε και πάντα μονιασμένοι, δικό μας εἶναι
πιὸ τέλειο νὰ σκαρώσουμε για νὰ μπορέσουμε μὲ
τίς σημερινὲς ἀνάγκες νὰ φτάξουμε πιὸ καλὰ ἑμεῖς
τὴν ἀκρη.

Μὰ ὅσοι ἀπ' ἀφτοὺς ξεχάσανε τὸ αἷμα πού χύ-
θηκε — και πού ὀλημερὶς χύνεται, για ν' ἀνοιχτοῦν
ἀφτοὶ οἱ δρόμοι, πᾶνε και ἀντὶς νὰ μᾶς φέρουνε
ὅ,τι μᾶς ταιριάζει, μᾶς φέρνουν μοδίστηκες ἰδέες
πού σὲ μεγαλωμένα κράτη — για ποικιλία, μπορεῖ
νὰ βρίσκονται, ἔ, τότε. Μὲ πιὸ πολὺ, μὰ τὴν ἀλή-
θεια, πίκρα δική μας, παρὰ μὲ θυμὸ δικό τους, πι-
κρόχολα λόγια θὰν τοὺς λέμε, ὅσο και νὰ μᾶς βρί-
ζουνε γιαυτό, κακαναθρεμμένοι κι ἀμόρφωτοι πὼς
εἴμαστε. Πάντα πικραμένοι θὰ τοὺς λέμε πὼς ταί-